

INNOVAATIOKUMPPANUUS

—

KOKEMUKSIA JA IDEOITA

KEINO – TEAM FINLAND TALO 9.4.2019

Asianajaja, OTL Tuomas Aho

TAUSTAA: KILPAILUTTAMISEN PAKKO

Hankintasopimus

- *Sopimus, joka on tehty yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan*

Rakennusurakka

- *Tarkoituksena on rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen taikka suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä*
- *Rakennusurakkasopimuksella tarkoitetaan myös rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttamista millä tahansa tavalla*

Käyttöoikeusurakka

- *Hankintayksikkö siirtää rakennusurakan toteuttamisen ja siihen liittyvän toiminnallisen riskin yhdelle tai usealle toimittajalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;*

KAIKKI URAKAT KUULUVAT KILPAILUTTAMISEN PIIRIIN

Rakennusurakat kaikissa eri muodoissaan, kun tilaajana julkisyhteisö (hankintayksikkö)

- *Uudiskohteet*
- *Korjausrakentaminen*
- *Maanrakennusurakat*
- *Jne.*

Kynnysarvot

- *EU: 5 miljoonaa euroa*
- *Kansallinen: 150.000 euroa*

Kansalliset urakat (myös korjausrakentaminen)

- *Huomattavasti joustavammat menettelyt (ilmoitusvelvollisuus kuitenkin aina)*

KILPAILUTTAMISEN MUODOT JULKISISSA URAKOISSA

-
- ✎ **Käytännössä neuvottelumenettely yhä yleisempi**
 - ✎ **Innovaatiokumppanuus tulossa**
 - ✎ **Leimallista uusille menettelytavoille on neuvottelujen ja vuorovaikutuksen lisääntyminen**
 - *Tarjouspyynnön ehtoja päästään kommentoimaan*
 - *Yhteisymmärrys spekseistä ja väärinkäsitysten riskin pienentyminen*
 - ✎ **Suora neuvottelumenettely**
 - *Jos ei yhtään tarjouspyynnön ehdot täyttävää tarjousta*

INNOVAATIOKUMPPANUUDEN TAVOITE

- 🔥 Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tavarán, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden hankkiminen.

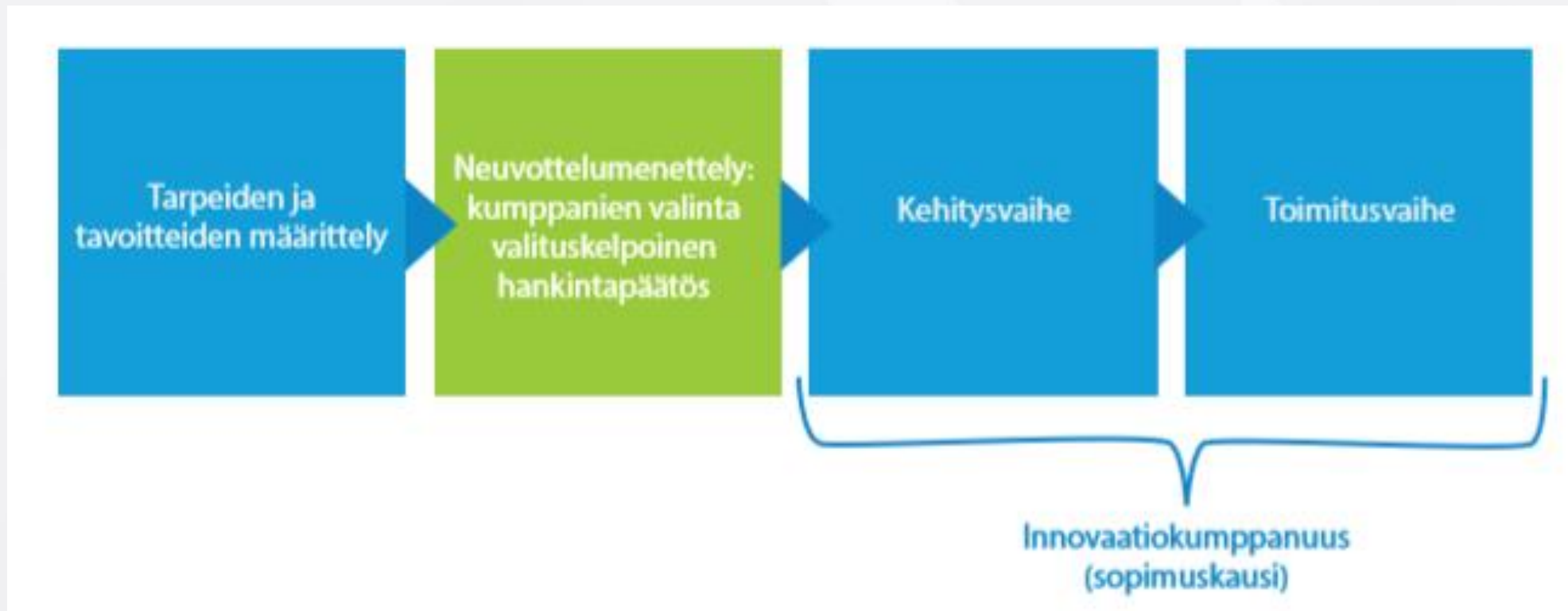
INNOVAATIOKUMPPANUUS MENETTELYNÄ

- ✎ Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen uuden hankintalain mukanaan tuoma menettely
- ✎ Aiemman lain nähtiin tekevän hankintapäätöksen jälkeisen kehitystyön vaikeaksi tai jopa mahdottomaksi
- ✎ Innovaatiokumppanuus käytännössä neuvottelumenettely, joka ei pääty hankintapäätökseen vaan jatkuu vielä sen jälkeen kumppanuusvaiheessa mahdollisesti useammankin innovaatiokumppanin kanssa
- ✎ **Edellytys:** *"Hankintayksikkö voi valita innovaatiokumppanuuden, jos hankintayksikön tarvetta ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tavanomaisia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita."*
- ✎ Innovaatiokumppanuudessa lopullinen valinta tehdään vasta innovaatiokumppanuuskauden jälkeen
 - Mahdollistaa jatkokehityksen ja vuorovaikutuksen hankintayksikön ja ehdokkaiden välillä
 - Innovaatiokumppanuussopimus, jossa sovitaan ehdot jatkokehitysvaiheelle (mm. korvaus sille, joka ei tule lopullisesti valittua)

INNOVAATIOKUMPPANUUS

- ✎ Neuvottelumenettely, joka päättyy tarjouskilpailun perusteella yhden tai useamman innovaatiokumppanin valintaan
- ✎ Innovaatiokumppanuusvaiheessa menettelyn jatkoon valitut yksi tai useampi innovaatiokumppani jalostaa vielä suunnitelmaansa hankintayksikön toiveiden mukaan
- ✎ Hankintayksikkö valitsee lopullisen toteuttajan vasta tämän jälkeen
- ✎ Hyötyjä:
 - *Antaa mahdollisuuden kehittää mallia vielä tarjouskilpailun jälkeen*

INNOVAATIOKUMPPANUUS MENETTELYNÄ



HANKKEELLE ASETETTAVAT ODOTUKSET/TARPEET OVAT KAIKEN LÄHTÖKOHTA

- **Tarve lähtökohtana:**

- *”jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo olevia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita”*

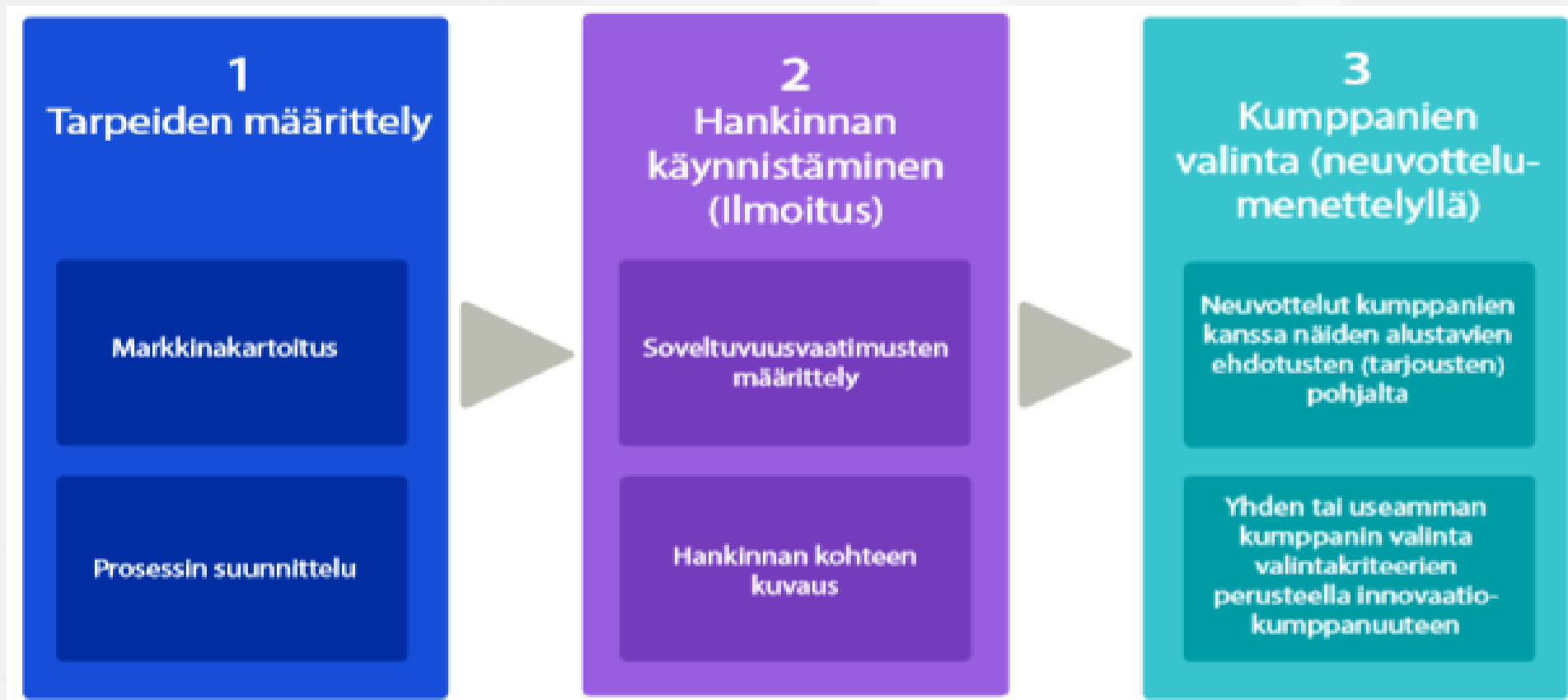
- **Hankintailmoituksessa on lisäksi yksilöitävä hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä.**

- *Riittävän täsmällisesti, jotta toimittajat voivat arvioida hankinnan luonnetta ja laajuutta ja päättää, jättävätkö ne osallistumishakemuksen.*

OSALLISTUJIEN VALINTA

- ”Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita.
- Ehdokkaiden valinnassa on arvioitava ehdokkaiden valmiuksia tutkimukseen ja kehittämiseen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämiseen ja toteuttamiseen.”

HANKKEELLE ASETETTAVAT ODOTUKSET/TARPEET OVAT KAIKEN LÄHTÖKOHTA



INNOVAATIOKUMPPANUUSPROSESSIN VAIHEET

Prosessi kokonaisuudessaan mukaan luettuna valmisteluvaihe markkinakartoituksineen voidaan aikajanalla kuvata seuraavasti:



IDEOITA INNOVAATIOKUMPPANUUDEN HYÖDYNTÄMISEEN KORJAUSRAKENTAMISESSA

-
- ✎ Erityisesti hankkeet joihin liittyy sekä suunnittelu että rakentaminen tai jos korjausrakentamisurakan osalta urakoitsijalle annetaan paljon vapauksia toteuttaa haluamallaan tavalla
 - ✎ Innovaatiot, joita haetaan, voivat liittyä:
 - Teknisiin ratkaisuihin
 - Rahoitukseen
 - Energiaratkaisuihin
 - Elinkaarivaatimukseen (ylläpito- ja rahoituskustannukset)
 - ✎ Tarpeen määrittely voi liittyä
 - Enimmäiskustannuksiin
 - Elinkaarikustannuksiin
 - Energiatehokkuuteen
 - Urakan kestoon ja siitä aiheutuviin haittoihin

ESIMERKKEJÄ ”KORJAUSRAKENTAMISESTA”: STADIONIN TUOLIT

- ✎ Olympiastadionin peruskorjausrakka käynnistyi vuonna 2015. Vuosien 2018-2019 aika uusitaan stadionin katsomon istuimet.
- ✎ Istuininnovaatiolle on tarvetta, koska markkinoilla ei ollut valmista puu- tai puukomposiittituotetta, joka täyttäisi materiaalin kestävyys-, huollon ja paloturvallisuuden vaatimukset ja jotka olisivat kiinnitettävissä 1950-luvulta peräisin oleviin kiinnitystappeihin ja täyttäisivät Museoviraston vaatimukset. Vanhojen kiinnikkeiden käyttäminen oli välttämätöntä, koska kiinnikkeiden uusiminen olisi moninkertaistanut istuinurakan kustannukset eikä tähän ollut varoja.
- ✎ Hankkeeseen saatiin neljältä kumppaniryhmittymältä osallistumishakemusta, yhteensä nämä tahot jättivät kuusi tarjousta.
- ✎ Soveltuvuusvaatimuksilla pyrittiin varmistamaan kumppanilla olevan riittävä kapasiteetti suuren istuintilauksen toimittamiseen. Ehdokkaiden tuli myös toimittaa istuimen prototyyppi jo neuvotteluvaiheeseen.
- ✎ Varsinaiset innovaatiokumppanit valittiin prototyyppin, kehittämissuunnitelman ja alustavan hinta-arvion perusteella. Kolme kumppania valittiin kehitysvaiheeseen, joka jatkui vuoden 2018 puolelle.
- ✎ Tarjouskilpailussa ei maksettu palkkioita, mutta kahteen osaan jaetussa kehitysvaihe palkkioita maksettiin niille kumppaneille, jotka eivät pääse toimittamaan katsomoratkaisua. 25 000 euroa ensimmäiseen välivaiheeseen jääneille tai 50 000 euroa viimeisessä välivaiheessa karsiutuneille. Istuinurakkaratkaisun arvo on vähintään 5 MEUR.

MUITA HAVAINTOJA

-
- ✎ **Pakottaa tilaajan hankkeen käynnistysvaiheessa keskittymään tarpeisiin eikä ratkaisuihin**
 - *Markkinoilla on paras tietämys ratkaisusta, ei tilaajalla*
 - ✎ **Auttaa synnyttämään uusia yhteistyökuvioita (tarjoajakonsortioita)**
 - *Suunnittelun ja toteutuksen vuorovaikutus*
 - ✎ **Joka tapauksessa edistää innovatiivisten ratkaisujen löytämistä**
 - ✎ **Hyödynnetään markkinoiden osaamista, eikä tyydytä tilaajan ratkaisuihin**
 - ✎ **Vähentää riskiä, että tyydytään uudestaan ja uudestaan perinteisiin ratkaisuihin**
 - ✎ **Innovaatiokumppanuuteen kuuluu aito kehittämisvaihe, mihin pitää varata myös varoja (ei voida edellyttää ilmaista suunnittelutyötä)**
 - ✎ **Liikesalaisuuksia tulee aina suojata**

AIKATAULU (ESIMERKKI):

-
1. Hankintailmoitus ja info
 2. Osallistumishakemusten määräpäivä:
 3. Osallistujien valinta (päätos):
 4. Neuvottelut alustavaan tarjouspyyntöön ja alustaviin tarjouksiin perustuen
 5. Lopullinen tarjouspyyntö
 6. Tarjousten jättö
 7. Hankintapäätös (yksi tai kaksi kumppania)
 8. Kehitysvaihe (sopimuskausi)
 9. Lopullisen toteutusmallin valinta ja varsinainen urakan käynnistys

KATSAUS 339/2017

Innovaatio- kumppanuus

Kehitystyö osana julkista hankintaa

KÄSIKIRJA

Tuomas Aho



KESKITYMME OLENNaiseen.

Helsinki

Tampere

Turku

Kuopio



roihulaw.fi